

Startside>Lovgivning og retspraksis>National lovgivning

National lovgivning

Letland

Dette afsnit indeholder oplysninger om retssystemet i Letland.

Retskilder

Letland har et kontinentalt europæisk retssystem. Den væsentligste retskilde er eksterne nedskrevne lovbestemmelser, der udgør den lettiske retsorden.

Eksterne retsforskrifter

Forholdet mellem offentligretlige organer og fysiske og juridiske personer reguleres af eksterne retsregler (*ārējie normatīvie akti*).

Typer af retsregler og deres plads i det retlige hierarki:

Letlands forfatning

anden lovgivning

forskrifter udstedt af ministerierne

forskrifter udstedt af Letlands nationalbank, kommissionen for finans- og kapitalmarkederne og kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed (i den lettiske retsorden har disse samme status som forskrifter udstedt af ministerierne)

bindende kommunale forskrifter.

EU-retsakter anvendes i overensstemmelse med deres placering i hierarkiet af eksterne retsregler. Myndighederne og domstolene skal, når de anvender EU-retlige bestemmelser, også tage hensyn til EU-Domstolens praksis.

Internationale retsakter skal uanset kilden hertil anvendes i overensstemmelse med deres plads i hierarkiet af eksterne retsregler. Hvis en bestemmelse i en international retsakt og en national lettisk retsakt med samme retskraft er modstridende, finder bestemmelsen i den internationale retsakt anvendelse.

Bindende kommunale forskrifter er bindende for alle privatpersoner og juridiske personer i det pågældende administrative område.

Eksterne retsakter og andre retsakter offentliggøres i **lovtidende *Latvijas Vēstnesis***. Officielt offentliggjorte retsakter er autentiske og bindende. Ingen kan påberåbe sig manglende kendskab til retsakter eller officielle bekendtgørelser, som er offentliggjort i lovtidende.

Organer, som er berettiget til at udstede retsakter, er:

det lettiske folk, som led i udøvelsen af dets lovgivningsbeføjelser (en tiendedel af alle vælgere kan fremsætte lovforslag for parlamentet. Befolkningen kan også deltage i folkeafstemninger)

parlamentet (*Saeima*) har beføjelse til at vedtage lovgivning

ministerierne kan udstede forskrifter med hjemmel i lov

Letlands nationalbank, kommissionen for finans- og kapitalmarkederne og kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed kan udstede forskrifter med hjemmel i lov

lokale myndigheder kan udstede forskrifter med hjemmel i lov.

Interne retsforskrifter

En intern retsforskrift (*iekšējie normatīvie akti*) udstedes af et offentligretligt organ med det formål at fastlægge dens egne interne arbejdsprocedurer eller arbejdsprocedurer for en underordnet myndighed eller at afklare den nærmere fremgangsmåde ved anvendelsen af lovgivning på dennes ressortområde.

Interne retsforskrifter er ikke bindende for privatpersoner. Hvis et organ træffer en afgørelse i forhold til en privatperson, kan den derfor ikke støtte denne afgørelse på en intern retsforskrift.

Af eksempler på interne retsforskrifter kan nævnes:

vedtægter (*nolikums*), forretningsordner (*reglaments*), der fastlægger opbygningen af og arbejdsgangen i en forvaltningsmyndighed, et kollegialt organ, der er oprettet af en forvaltningsmyndighed, eller en afdeling af myndigheden,

anbefalinger (*ieteikumi*), der indeholder regler for den måde, hvorpå de skønsmæssige afgørelser, der er tillagt et organ, skal udøves, idet der fastlægges en ensartet praksis i lignende sager. I visse tilfælde kan anbefalinger fraviges, hvis der er en god grund hertil

anvisninger (*instrukcija*), der regulerer anvendelsen af almindelige retsforskrifter og almindelige retsprincipper

interne forvaltningsforskrifter (*iekšējie noteikumi*), der fastlægger proceduren for vedtagelse af forvaltningsafgørelser, hvordan embedsmænd og andre medarbejdere skal udøve deres hverv, adfældsregler, sikkerhed på arbejdspladsen og andre spørgsmål vedrørende det pågældende organs aktiviteter.

Alle typer interne retsforskrifter har samme retlige status. Hvis der opstår en konflikt mellem de forskellige interne regler, skal den højeste myndigheds regler følges.

Hvis en embedsmand konstaterer, at der foreligger en konflikt mellem interne regler, der er vedtaget af organer eller embedsmænd på samme hierarkiske niveau, anvender han:

den almindelige retsregel, for så vidt som den ikke er begrænset af en specialregel

den nyere interne regel, hvis de to regler er almindelige eller specielle. Det afgørende er datoen for vedtagelsen af den interne regel.

Hvis en tjenestemand konstaterer, at der foreligger en konflikt mellem en intern retsregel og en ekstern retsregel, anvender han den eksterne retsregel.

Organer, som kan udstede interne retsforskrifter, er:

ministerierne,

en ressortminister,

et offentligretligt organ

en institutions øverste leder

en kontorchef i en institution.

Retskilder: klasser

Retskilderne kan inddeles i følgende klasser:

love og retsforskrifter: retsakter, der fastlægger, gældende ret, ændrer eller ophæver love. Love og forskrifter kan opdeles i almindelig lovgivning og interne retsforskrifter

almindelige retsprincipper: nedskrevne (i love og forskrifter) eller uskrevne almindelige retsgrundsætninger, der regulerer de objektive regler i samfundet

sædvaneret: adfærdsnormer, der er udviklet i takt med deres faktiske anvendelse i et historisk perspektiv. Sædvaneretten finder anvendelse, hvis det pågældende spørgsmål ikke er reguleret ved lov eller andre eksterne retsfor skrifter, eller det ikke kan løses ved en fortolkning af retsreglerne

retspraksis: retsafgørelser, der indeholder korrekt og værdifuld abstrakt retlig vejledning, som domstolene kan anvende i deres præmisser i andre sager

retsvidenskaben: akademiske afhandlinger om fortolkning af lovens bestemmelser, deres oprindelse og anvendelse. Retsvidenskaben anvendes i vidt omfang af domstolene og statsforvaltningen ved begrundelsen for deres afgørelser.

Regelhierarki

Primære retskilder

love og retsfor skrifter: den retskilde, der er højest pladseret i den nationale retsorden. De anvendes i overensstemmelse med deres plads i det retlige hierarki.

almindelige retsprincipper: denne retskilde finder anvendelse, når et spørgsmål ikke er reguleret i en lov eller forskrift. De anvendes også til at fortolke love og for skrifter. Almindelige retsprincipper har samme retskraft og er ikke organiseret hierarkisk.

Sædvaneret: finder anvendelse, hvis det pågældende spørgsmål ikke er reguleret ved lov eller andre eksterne retsfor skrifter, eller det ikke kan løses ved en fortolkning af retsreglerne.

Sekundære retskilder

Retspraksis: domme, der i overensstemmelse med de formelle regler er bindende for en domstol ved behandlingen af en sag. Disse domme har lovs kraft, er bindende for enhver og har samme retskildeværdi som love.

Forfatningsdomstolens afgørelser er bindende for alle statslige og lokale myndigheder, institutioner og embedsmænd, herunder domstolene, samt fysiske og juridiske personer. En retsnorm (lov), som ifølge forfatningsdomstolen strider mod en lovbestemmelse, der er højere placeret i det retlige hierarki, mister sin gyldighed, fra den dag hvor forfatningsdomstolens afgørelse offentliggøres, medmindre forfatningsdomstolen bestemmer andet.

Hvis forfatningsdomstolen fastslår, at en international overenskomst, som Letland har undertegnet eller indgået, er forfatningsstridig, skal regeringen straks tage skridt til at ændre, opsiges, suspendere eller ophæve ratifikationen.

Hvis en endelig afgørelse fra forfatningsdomstolen i en sag indeholder en fortolkning af en lovbestemmelse, er fortolkningen bindende for alle statslige og lokale myndigheder, institutioner og embedsmænd, domstole samt fysiske og juridiske personer.

Retsvidenskaben anvendes i vidt omfang af domstolene og statsforvaltningen ved begrundelsen for deres afgørelser. Retsvidenskaben har ingen retskraft og er ikke bindende.

Retssystemets opbygning

Organer, der har til opgave at vedtage eksterne lovgivning

Retten til at lovgive ligger hos **parlamentet** (Saeima) og **Letlands befolkning**, der har ret til at deltage i folkeafstemninger.

Ministerierne kan i følgende tilfælde udstede retsfor skrifter i form af bekendtgørelser (*noteikumi*):

hvis de ifølge loven har beføjelse hertil

for at godkende en international aftale eller et udkast til en international aftale, for at opsiges eller suspendere en international aftale, medmindre andet er foreskrevet i forfatningen eller loven

hvis det er nødvendigt for anvendelsen af EU's retsakter, og hvis det pågældende spørgsmål ikke er reguleret ved lov. Sådanne for skrifter kan ikke begrænse en privatpersons grundlæggende rettigheder.

Letlands nationalbank, kommissionen for finans- og kapitalmarkederne og **kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed** kan alene udstede for skrifter (*noteikumi*) med hjemmel i lov og inden for deres kompetenceområde.

Lokale myndigheder kan udstede eksterne bindende for skrifter baseret på love eller ministerielle bekendtgørelser.

Loggivningsproceduren

Dette afsnit indeholder en kort oversigt over proceduren ved udarbejdelse af ny lovgivning.

Love

Fremsættelse af lovforslag for parlamentet

Lovforslag kan fremsættes for parlamentet af præsidenten, ministrene, parlamentariske udvalg, mindst fem parlamentsmedlemmer eller, i overensstemmelse med den procedure, der er fastsat i forfatningen, af en tiendedel af vælgerne.

Behandling og vedtagelse af lovforslag i parlamentet

Lovforslag gennemgår tre behandlinger i parlamentet. Der kræves kun to behandlinger for at vedtage lovforslag, som anses for at være uopsættelige, ændringer til statsbudgettet og lovforslag om godkendelse af internationale aftaler.

Et lovforslag anses for at være vedtaget og får lovs kraft, når det har gennemgået tre behandlinger, eller i de ovenfor anførte tilfælde to behandlinger, og når et absolut flertal af de tilstedeværende parlamentsmedlemmer har stemt for lovforslaget.

Stadfæstelse af love

Alle vedtagne love sendes af Saeimas formand (Prezidijs) til præsidenten med henblik på stadfæstelse.

Præsidenten stadfæster love vedtaget af parlamentet tidligst ti dage og senest 21 dage efter vedtagelsen. Loven træder i kraft 14 dage efter dens bekendtgørelse (offentliggørelse) i *Latvijas Vēstnesis*, Letlands lovtidende, medmindre andet bestemmes i loven.

Ret til at udskyde stadfæstelsen af en lov

Præsidenten kan kræve, at en lov tages op til fornyet behandling, og kan udskyde stadfæstelsen af en lov i op til måneder.

Præsidenten har en selvstændig ret til at begære fornyet behandling af en lov, men kan kun udskyde stadfæstelsen af en lov, hvis mindst en tredjedel af alle parlamentsmedlemmerne anmoder herom. Præsidenten eller en tredjedel af parlamentsmedlemmerne kan udøve ovenstående rettigheder inden for ti dage efter Saeimas vedtagelse af loven.

En lov, der udskydes i overensstemmelse med ovenstående procedure, sættes til folkeafstemning, hvis mindst en tiendedel af alle vælgere giver udtryk for et ønske herom ved en underskriftsindsamling. Hvis der ikke indkommer en sådan anmodning i løbet af to måneder, bekendtgøres loven. Der afholdes ikke folkeafstemning, hvis Saeima stemmer om loven igen, og mindst tre fjerdedele af alle parlamentsmedlemmer her stemmer for loven.

En lov, der er vedtaget af Saeima, og hvis stadfæstelse udskudt af præsidenten, kan ophæves ved en folkeafstemning, hvis antallet af de afgivne stemmer svarer til mindst halvdelen af antallet af vælgere, som deltog ved det forrige parlamentsvalg, og hvis flertallet stemmer for at ophæve loven.

Det er dog ikke alle love, der kan gøres til genstand for en folkeafstemning. Der kan ikke afholdes folkeafstemning om statsbudgettet og love om lån, skatter og afgifter, told, jernbaneafgifter, værnepligt, krigserklæringer og deltagelse i krige, fredstraktater, erklæringer om undtagelsestilstande og ophævelse heraf, mobilisering og demobilisering samt aftaler med andre nationer.

Ikrafttrædelse af love

En lov træder i kraft 14 dage efter dens offentliggørelse i *Latvijas Vēstnesis*, medmindre andet bestemmes i loven. Fristen for en lovs ikrafttræden begynder at løbe dagen efter lovens bekendtgørelse.

Ophævelse af love

En lov ophæves i følgende tilfælde:

når en lov, som ophæver den pågældende lov, træder i kraft

når en overgangsbestemmelse i en anden lov, der bestemmer, at den pågældende lov skal ophæves, træder i kraft

hvis den pågældende lov erklæres ugyldig ifølge en afgørelse fra forfatningsdomstolen

hvis gyldighedsperioden for den pågældende lov, der er vedtaget for en fast periode, udløber.

Retsforskrifter udstedt af ministerierne

Indgivelse af et udkast til forskrift til ministerkabinetet

Et medlem af ministerkabinetet kan indgive et udkast til en ministeriel retsforskrift fra et ministerium, statskancelliet eller et statsligt forvaltningsorgan under premierministeren til ministerkabinetet.

Et udkast til forskrift udarbejdet af en anden statslig eller lokal myndighed, NGO'er eller arbejdsmarkedets parter kan indgives til en samling i ministerkabinetet eller dets udvalg af lederne af det pågældende organ udelukkende via det medlem af ministerkabinetet, der er politisk ansvarlig for det pågældende område, den pågældende sektor eller delsektor.

Behandling og vedtagelse af udkast til ministerielle retsforskrifter

Udkast til retsforskrifter, som indgives til ministerkabinetet, bekendtgøres og behandles på møder i statssekretariatet. Når der foreligger et udkast til en ministeriel retsforskrift, sendes det til godkendelse i de relevante ministerier og om nødvendigt til andre relevante institutioner. Justitsministeriet og finansministeriet afgiver udtalelse om alle lovforslag. NGO-repræsentanter kan også fremsende deres bemærkninger i løbet af godkendelsesprocessen. Godkendte udkast til retsforskrifter drøftes på et møde i ministerkabinetet, mens udkast, som der ikke er opnået enighed om, drøftes på et møde i statssekretariatet eller i ministerkabinetkomitéen. Udkast til retsforskrifter, der godkendes i denne komité, henvises til yderligere behandling i ministerkabinetet. Hvis ministerkabinetet godkender udkastet til forskrift, anses det for vedtaget og får status af ministeriel retsforskrift.

Bekendtgørelse af ministerielle retsforskrifter

Ministerielle retsforskrifter bekendtgøres ved offentliggørelse i *Latvijas Vēstnesis*, Letlands lovtidende.

Ikrafttrædelse af ministerielle retsforskrifter

Ministerielle retsforskrifter træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i *Latvijas Vēstnesis*, medmindre andet er angivet i forskriften.

Ophævelse af ministerielle retsforskrifter

Ministerielle retsforskrifter kan ophæves:

når en ministeriel retsforskrift, som ophæver den pågældende forskrift fra ministerkabinetet, træder i kraft

når en afsluttende bestemmelse i en ministeriel retsforskrift træder i kraft og ophæver den pågældende retsforskrift

ved ophævelse af den lovbestemmelse, som udgør hjemmelen for den ministerielle retsforskrift

ved en afgørelse fra forfatningsdomstolen om, at den pågældende ministerielle retsforskrift skal ophæves

hvis en ministeriel retsforskrift vedtages for en begrænset periode, og denne periode udløber.

Forskrifter fra Letlands nationalbank, forskrifter fra kommissionen for finans- og kapitalmarkederne og forskrifter fra kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed

Proceduren for bekendtgørelse, ikrafttrædelse og ophævelse af forskrifter fra Letlands nationalbank, forskrifter fra kommissionen for finans- og kapitalmarkederne og forskrifter fra kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed er den samme som for bekendtgørelse, ikrafttrædelse og ophævelse af ministerielle retsforskrifter.

Bindende kommunale forskrifter

Indgivelse af udkast til bindende kommunale forskrifter til et lokalråd

Udkast til bindende kommunale forskrifter kan indgives til et lokalråd af formanden for lokalrådet, udvalg under lokalrådet, medlemmer af lokalrådet, initiativtageren til et ekstraordinært møde eller formanden for en by- eller distriktsforvaltning.

Behandling og vedtagelse af udkast til bindende kommunale forskrifter

Et udkast til en bindende kommunal forskrift vedtages og bliver bindende, hvis over halvdelen af de tilstedeværende medlemmer af lokalrådets medlemmer stemmer for, medmindre andet er bestemt ved lov.

Lokalrådet sender forskriften og en begrundelse til ministeriet for miljøbeskyttelse og regionaludvikling i skriftlig og elektronisk form senest tre dage efter underskrivelsesdatoen. Ministeriet vurderer forskriftens lovlighed inden for en måned efter at have modtaget den og sender sin udtalelse til lokalrådet.

Hvis udtalelsen fra ministeriet ikke indeholder indsigelser med hensyn til forskriftens lovlighed, eller der ikke sendes en udtalelse til lokalrådet inden for den fastsatte frist, udsteder lokalrådet den bindende forskrift som vedtaget.

Hvis ministeriet finder forskriften helt eller delvist ulovlig, forbedrer lokalrådet forskriften i overensstemmelse med udtalelsen og udsteder en ændret forskrift.

Hvis lokalrådet er helt eller delvist uenig i udtalelsen, begrundet det sin beslutning og udsteder forskriften. Forskriften sendes til ministeriet for miljøbeskyttelse og regionaludvikling i skriftlig og elektronisk form senest tre dage efter underskrivelsesdatoen.

Bekendtgørelse af bindende kommunale forskrifter

Byrådet (*Republikas pilsētas dome*) offentliggør de bindende forskrifter og begrundelsen herfor i *Letlands lovtidende* (*Latvijas Vēstnesis*).

Kommunalbestyrelsen (*novada dome*) offentliggør de bindende forskrifter og begrundelsen herfor i *Letlands lovtidende* (fra den 6. november 2015) eller i den lokale gratisavis eller enhver anden form for gratis publikation.

Kommunalbestyrelsen udsteder bindende forskrifter om, hvor de obligatoriske regler skal offentliggøres, og offentliggøre disse i lovtidende «*Latvijas Vēstnesis*». Kommunen kan maksimalt ændre det sted, hvor de obligatoriske forskrifter offentliggøres én gang om året. Når forskriften er trådt i kraft, offentliggøres den på internettet på den lokale myndigheds websted. Bindende forskrifter fra kommunalbestyrelsen (*novada domes*) er også tilgængelige på rådhuset.

Ikrafttrædelse af bindende kommunale forskrifter

Bindende forskrifter træder i kraft dagen efter offentliggørelsen i de angivne publikationer, medmindre andet er angivet i forskriften.

Ophævelse af bindende kommunale forskrifter

Bindende kommunale forskrifter ophører med at være i kraft under følgende omstændigheder:

når en bindende forskrift, som ophæver den pågældende forskrift, træder i kraft

når en afsluttende bestemmelse i en anden bindende forskrift træder i kraft og ophæver den pågældende forskrift

hvis en trinøjere lov eller forskrift, der udgør hjemmelen for den tidligere bindende forskrift, ophæves

hvis den pågældende bindende forskrift erklæres ugyldig ifølge en afgørelse fra forfatningsdomstolen

hvis en bindende forskrift vedtages for en begrænset periode, og denne periode udløber.

Juridiske databaser

Latvijas Vēstnesis, Letlands lovtidende

Latvijas Vēstnesis er Letlands lovtidende. Oplysninger offentliggjort heri anses for at være officielt offentliggjort.

Officielt offentliggjorte retsakter er autentiske og juridisk bindende.

Ingen kan påberåbe sig manglende kendskab til retsakter eller officielle bekendtgørelser, som er offentliggjort i lovtidende.

Siden den 1. juli 2012 er lovtidende, *Latvijas Vēstnesis*, blevet offentliggjort i elektronisk form på webstedet <https://www.vestnesis.lv/>. Oplysninger, der er offentliggjort på webstedet <https://www.vestnesis.lv/> før dette tidspunkt, er udelukkende til orientering. Offentliggørelse af disse oplysninger i den trykte udgave af *Latvijas Vēstnesis* udgjorde den officielle offentliggørelse heraf.

Konsolideret lovgivning

Konsoliderede love, ministerkabinetets forskrifter og andre love og forskrifter er tilgængelige på webstedet for lettisk lovgivning, <http://www.likumi.lv/>. Alle konsoliderede love og forskrifter offentliggjort på webstedet er alene til orientering. Webstedet vedligeholdes af den officielle udgiver VSIA "Latvijas Vēstnesis".

Officiel udgiver

Udgiveren af lovtidende *Latvijas Vēstnesis* er den samme som for den tidligere tidende af samme navn: VSIA Latvijas Vēstnesis.

Den officielle udgiver arbejder i overensstemmelse med de internationale standarder ISO 9001:2015 (forvaltningssystem) og ISO 270001:2013 (informationssikkerhed).

Er der gratis adgang til databasen?

Der er gratis adgang til *Latvijas Vēstnesis*. De elektroniske arkiver for lovtidende *Latvijas Vēstnesis* kan også konsulteres gratis. Adgangen til webstedet med konsoliderede retsakter er også gratis.

Links

[Republiken Letlands parlament \(Saeima\)](#)

[Republiken Letlands ministerkabinet](#)

[Letlands nationalbank](#)

[Kommissionen for finans- og kapitalmarkederne](#)

[Kommissionen for offentlig forsyningsvirksomhed](#)

[De lokale myndigheders kontaktoplysninger](#)

[Lovtidende *Latvijas Vēstnesis*.](#)

[Republiken Letlands lovgivning](#)

Sidste opdatering: 04/10/2021

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af de respektive EU-lande. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Europa-Kommissionen påtager sig ingen form for ansvar for oplysninger eller data, der optræder i nærværende dokument, eller hvortil der henvises heri. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.